

تکایه جه نابی وه زیر: ئه وه نده قسه و ها تووچ! مه که! ... د. زاهیر سوران

ماشائ! له گه وره یی خودا، تـنه گه یشتن و بـتوانایی میلله ت و کوالـتی باش و بهرزی نهـخـشـخـانه کـانـمان، پـشـشـلـکردنی زه قی مافی نهـخـش له دابینکردنی سابون و تهـوالـتی پا کژدا. بهـشـزان لهـم کاتهـدا خهـکی دونهـیا به گشتی حهـز ناـکهـن له شاهـهـکـانه وه ووخساری کاربهـدهـستانی حکومهـت ببینـت، باشتهـر خـتان دووربخهـنه وه و خـتان بپارـزن لـی. یهـکـک له هاوپیشهـکانم دوـنـن نامهـیه کی دهـنگی بـناردم، بهـپـی قسهـکانی ئهـو، نهـخـشـخـانه ی رزگاری هی زهـمانی سهـدامه که دروستکراوه، زـرم پـناخـش بوو له بهـرئـه وه ی قسهـکانی ههـق بوون، ئـمهـش ههـمیشه چیکلدانهـمان گچکهـیه و قسهـی ههـقمان پـناخـشه، گهر دـسـزو خهـمخـر بیت دهـبـت شهـوه کی نهـخهـویت وهـو ی چارهـسهـرکردنی بـد زینهـوه. بهـام جیاوازییه که لهـوهـدایه که ههـمیشه پزیشـک حهـزی له نهـخـشـخـانه و قاوشی پاکوخاـوـن، ستافی باش، ئازا، بهـتواناـو کارخـشهـویسته وهـل پـویسته خاوهـنکاریش کهلوپهـلی پـویستی رـژانه بـکارمهـند (تووشی قایرـسه که نهـبن) و نهـخـشهـکان دابین بکات و ههـچ کامـکیان فهـرامـش نهـکات، ئهـو فیلمهـی که دوـنـی بینیم راشکاوانه دهـمـش کی کردم له بهـرئـم هـیانه ی خوارهـوه:

۱- لهـو قاوشهـدا یهـک کارمهـندی تهـندروستی تیادا دهـرناکهـو و ت نه لهـدوورنه له نزیکهـوه تـنانـت له اـرهـوه که شدا کهـس دیار نییه، ئهـوهـش ئهـوه دهـگهـیه نـت که ئهـو چهـند نهـخـشه چاودـریکهـر کیان نهـبووه بگره بـکاتی پـویست دوگمهـی زهـنگی ئاگادارکردنهـوشی تـدا نهـبوو. هاوکات مانای ئهـوه یه که نهـخـشـخـانه که ستافی پـویستی ئاماده کراوی بهـردهـستی نییه که رـگری دروستبوونی کارهـسات بکهـن.

۲- لهـم کاتهـدا ههـموو کارمهـندانی تهـندروستی هاواردهـکهـن که قایرـسه که لهـسهـر نایلـن، شوشه، تهـخته... تاد چهـند کاتـژمـرـک تا چهـندین رـژـک دهـمـنـتهـوه، گهر کارمهـندانی نهـخـشـخـانه دـلاب و به جیا مـزی نـو ژووردابین نهـکهـن ئـ باشه بـچی ئهـو زبـه له سهـرئـه و زهـوییه دانرا بوون؟ ئایا دهـزانن مهـترسی گواستهـنه وه ی قایرـسه که ههـر له نـو ژوورهـکاندا بـستاف چهـنده؟.

بهـشـزان، گهر به مهـبهـست و بـناشیرینکردنی نهـخـشـخـانه که فیدـکه تـمارکراو بـزهـنده ق بردنی خهـکی دهـره وه ی نهـخـشـخـانه فیدـکه

کراوه ټه واده بټ پاش چاکبوونه وهی ټه و نه خټ شه بدر ټه دادگا. گهر ټه و ټه نه قیدي ټه نه استیشه ده بټ به ټه وه بهری نه خټ شخانه که لټ پرسینه وهی له گه ټه دابکر ټه هرچه نده هه موو نه خټ شټک ما فی خټی هه یه به ټه ام ټه رکی سهرشانیانیش هه س ټه که ده بټ ټه استگ ټه بن، نا بټ که سانی دی تووشی نه خټ شیهه که ټه بکه ټه هاوکات پر ټه پاگه ندهی پلان دا ټه ژراو ټه بټ او نه که نه وه بټ رووخاندنی وره دانیشتوان ودری کارمه ندانی نه خټ شخانه و حکومت.

٣- ئەوێ سەیرە لەلای من ئەوێ بەچی ئەو نەخشاخە گەورەیه ئامادەکراوە بە نەخشاخانی کەرنا ؟ گەر بەهەڵبەری تەندروستی هەولێر گومانی ئەوێ کردبوو کە لەناکاو قایرێ سەکە خێرا بەداوێ بەتەو و پێویستی بە ٤٠٠ قەرەوێ هەیه بەو شێوە خراپە کە دەبینرێت (ئەو چی دەکەن بە پێشانگا نێو دەوێ هەتییەکی هەولێر) تا ئێرە باشە. ئایا سەرچاوەی ترس و گومانەکی لە کۆڵوێ دروست بوو؟ گەر وایە ئایا (بە لایەنی کەمەو) ٤٠ پزیشکی کارامە، ١٠٠ پەرستیار، ٥٠ یاریدەدەری خزمەتکردن و هاوکات گواستنێ نەخشاخەکان، ٢٠-٤٠ کارمەندی ستافی ئەمبارکردن و دا بەشکردنی کەلوپەل کارمەندانی بەشی تیشک ئەوێ جگە لەستافی بەشی خێپاراستن و پاکوخواوێنی نێو نەخشاخە و کارمەندانی بەشی چێشتخانەیان ئامادەکردووە، بیریان لەو ئاستیە نەکردبوو و ئامادەکردن و دا بینکردنی ستافی تایبەت و پێداویستیەکانی دژی قایرێ سەکە پێش ئامادەکردنی نەخشاخەکانە بوو، دەنا یارمەتیدان و چاککردنەوێ نەخشاخەکانی ئاستەمە زۆر جار بە پزیشک ناکرێت.

۴- نه بوونی ته والـتی کورسی (غـربی)، سا بوون و ئه لکهـلی پاڅـکـردنه و هیـ شـکـردنه و وکیـسه ی خـځـو کـړـدنه و له پـښ هـمـو و شـتـکـه و هـیه، دوو ش (گـرماو) واته شوـځـنی خـځـتن هـر زـر پـو یـسـتن و بهـشـکـن له رـنـمـایـیه کـانی پا کوخا وـځـنی نه و نه خـځـانه، لـږ هـدا بهـشـکی سـهـره کی مـا فـه کـانی نه خـځـش و هـلـانـرا و هـ.

هه‌ئەمۆ وەزیرەکان و بەرپرسیانی تری بەشی کۆینی هه‌موو
 وهزاره‌ته‌یه‌ك له‌ دوا یه‌كه‌کانه‌ی ته‌ندروستی بایه‌خ نه‌دان و
 پشتگو‌خستنی کۆینی پ‌داویستی گرنگی نه‌خ‌شخانه‌کانه، ئاسانترینیان
 چه‌رچه‌ف بووه‌ ب‌شاردنه‌وه‌ی ئەو هه‌زاران هه‌زار به‌تانییه‌ ناشیرینه
 ه‌نگاو ره‌نگه‌ مه‌ترسیداره‌ تووکنه‌یه‌ که‌ له‌ شاشه‌ی ته‌له‌فزی‌نه‌کانه‌وه
 ده‌رده‌که‌ن له‌به‌رئه‌وه‌ی د‌می مر‌فی ساخیش سه‌خت ده‌کات، هه‌رچه‌نده‌ له
 نه‌خ‌شخانه‌کانه‌ی دنیا دا به‌تانی زه‌رد یا ن شین هه‌یه، به‌بام به‌رگی
 ئوتوکراوی قوماشی ت‌گیراوه، پاکو خاو‌نتەر، جوانتر و د‌کراوه‌تر
 ده‌رده‌که‌ون ب‌خودی نه‌خ‌ش‌ومیوان و ئ‌نجاب‌کارمه‌ندانی
 ته‌ندروستی.

به ٲٲزان، من له ٲٲوه باشتړ دهزانم سيستمى ته ندروستى له كوردستاندا ناته ندروسته وسه قه تيان كرد به ٲٲام له خٲشه ويستى ٲٲ كاره كم وسه لامه تى نه خٲشه كانمه وه باشتړين ئام ٲٲژگارى هاوپيشه ييانه وبرايانم ٲٲتان ٲٲوه يه كه چيدى مه چنه به ردهم كام ٲٲراكان، ٲٲوه نده شو ٲٲنه كان به سهرمه كه نه وه (گر فره ٲٲويست نيه) گر ٲٲويستيشه ٲٲهوا ٲٲه وهموو به ناو ٲٲژنامه نووسانه له دهورتان كٲمه كه نه وه، (ٲٲدهنگ ٲٲٲٲن و بگه ٲٲنه وه) له بهر ٲٲه وهى گر دهسته ٲٲاتتان ٲٲ نه دراوه يان نيه ٲٲ ٲٲه وهى كاره كانتان ٲٲنجام بدن ٲٲهوا ده توانن داواى لٲٲوردن بكن وواز له بهر ٲٲسياريه ته كه ٲٲتان به ٲٲنن با لم كاته ههستياره دا خٲتان و وهزاره ته كه تٲك نه شك ٲٲن له بهر ٲٲه وهى تٲكشكان ندى ئٲستاي نه خٲشخانه ماناي تٲكشكان ندى حكومت و بگره ميلله تيش ٲٲه وسا هيچ كه سٲك وته نانه تٲژووش لٲٲتان نابورٲت ووهك خٲتان ده يه ژن: با كاره ساتى مرٲٲى روونه دات . تكايه به نووسراو داواى يارمه تى له شاره زايان بكن هيچ عيب نيه و با فره شى سوور ٲٲ ٲٲگانه دانه خهين، باوه ٲٲناكم كه س نه ٲٲت (مه گر ٲٲويژدان ٲٲت) و نه يه ت به هاناوه . له ئيم ٲٲوه وا باشتړه كاره كانتان به نووسراو جٲبه جٲ بكرٲت، ٲٲه كاته به هاووچ و كٲنگره ى رٲژنامه وانويه وه به فيرٲى ده دن (كارده كاته سهرتواناي بيركردنه وه و ٲٲياردانى هه ٲٲشه) ٲٲشتريش ئامازه م ٲٲكردوه ٲٲمه شه ٲٲمانه له گه ٲٲكاتدا و كاتيش له بهر ژه وه ندى ٲٲمه دا نيه، باشتړ وايه كاتتان ئاماده بكن ٲٲ پيتاك كردن، دابينكردنى ستاف، كه لوپه لى خٲپاراستنى نٲو نه خٲشخانه كان كارمه ندان و نه خٲشه كان.

له كٲتايدا هيوادارم جه نابى وه زير كه خٲيان ٲٲشتر به ٲٲوه بهر ى گشتى ته ندروستيش بوون، به دٲٲكى فراوانه وه ٲٲخنه كانم لٲ وه ربگرٲت و هه وٲى به په لى (دٲگ ٲٲرم) جدى بدات ٲٲ چاره سهر كردنيان نهك به دوژمنايه تى، ئيهانه و ته شهير بيداته قه ٲٲم (پاشتر ئاگر له سهر پشتم بكاته وه) له بهر ٲٲه وهى هه موومان خٲمان به خه مخ ٲٲرى ميلله ت ده زانين و هه موومان دٲمان گرمه، هاوكات من ٲٲقم له كه س نيه و نه بووه به ٲٲام كه مته رخنه ميه كان مه ترسيدارن، هه ٲٲسوكه وته نا به جٲكان يان پشتگو ٲٲختنى بهر ٲٲسياريه تيه كانى كهرتى ته ندروستى بهرانبهر نه خٲش فره نا ٲٲحه تم دهكات ٲٲه ويش له دٲس ٲٲزى و خه مخ ٲٲرى خٲمه وه يه ٲٲ ٲٲ كٲنتر ٲٲكردنى باشتړوخ ٲٲراترى ٲٲه وشه كه يه ٲٲ كه هه موومانى كردٲته ئامانچ وده ٲٲت ده ست له نٲوده ست بين ٲٲ خزمه تكردنى نه خٲش و رٲگرتن له فره ٲٲاوبوونه وهى قايرٲسه كه نهك دژى يه كدى.

د. زاهير سوران

پسپٲى نه خٲشيه درميه كان و گشتيه كان ، سلٲمانى.

تېبېنی: ئامادەم گەر گەرەكتانە لە ماوەیەکی کورتدا ستافێکی باشی کارامەتان بێ ئامادە بکەم تا لەو دەردەسەرییە رزگارتان ببێت، بە مەرجێک بەشداران و پێداویستیەکانی خولەکەم بێ ئامادە بکەن و کەس تەدخول (چوون) نەکات.